

Ny Bokin'i Daniela — Isa dimy amby valopolo

Fampiharihariana ny Dia Ara-paminaniana: Ny Fifandraisana Masina ao amin'ireo Zava-nisongadina Ara-tantara

Jeff Pippenger
2024-02-18

Enina amby roapolo amby enimpolo taona taorian'ny fikomiana tamin'ny 1863, dia nosokafana tamin'ny taona 1989 ny andininy enina farany ao amin'ny Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo. Ny fahalalana izay nosokafana voalohany tamin'io taona io dia ny fahafantarana ireo tsipika fanavaozana ao amin'ny tantara masina, ary ny fanambarana fa izy rehetra dia mifandrindra samy mitovy. Ary tamin'ny 1992 dia nanomboka nivaly tsikelikely ny fahazavan'ireo andininy enina farany. Ny fanehoana ampahibemaso voalohany an'ireo fahamarinana ireo dia tamin'ny 1994, ary ny lohahevitry dia ireo tsipika fanavaozana. Tamin'ny 1996 dia navoaka ny gazety iray mitondra ny lohateny hoe *The Time of the End*, izay nanondro ireo andininy enina farany ao amin'ny Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo.

Ny taona 1996 no taona nanamafisam-pomba ofisialy ny hafatra, izay mariky ny fotoana mitovy laharana amin'ny fanamafisam-pomba ofisialy ny hafatr'i William Miller tamin'ny 1831. Ny hafatr'i Miller dia fanambarana ny fisokafan'ny fitsarana, ary ny andininy enina farany ao amin'ny Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo dia fanambarana ny fikatonan'ny fitsarana. Ny lohahevitry ny hafatr'i Miller dia ny fotoana ara-paminaniana araka izay nambara ao amin'ny Baiboly. Ny lohahevitry ny andininy enina farany ao amin'ny Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo dia Roma maoderina (ilay mpanjakan'ny avaratra sandoka). Ny fomba fiasa nambara tamin'i Miller dia ireo Fitsipika 14 momba ny Fandikana ny Faminaniana. Ny fomba fiasa nambara tamin'ny 1989 kosa dia ny “tsipika eo ambonin'ny tsipika” an'ireo hetsika fanavaozana.

Ny asa nataon'i Miller dia nahitana ny fanorenana ny Tenin'Andriamanitra ho manam-pahefana, mifanohitra amin'ny lovantsofina sy ny fanao papaly izay nanan-kery teo amin'izao tontolo izao nandritra ny arivo sy roanjato ary enim-polo taona. Noho izany antony izany, ny hafatr'i Miller dia navoaka voalohany tamin'ny 1831 (ka nampivaingana ara-pomba ofisialy ny hafatr'i Miller), roa-jato sy roapolo taona katroka taorian'ny namoahana ny Baiboly King James. Ny asan'ny *Future for America* dia ny famantarana ny andraikitry ny Etazonia amin'ny fanasitranana ny ratra mahafaty nahazo ny fahefana papaly amin'ilay lalàna Alahady ho avy tsy ho ela. Noho izany antony izany, ny gazetiboky *The Time of the End* dia navoaka tamin'ny 1996 (ka nampivaingana ara-pomba ofisialy ny hafatra), roa-jato sy roapolo taona katroka taorian'ny niandohan'i Etazonia tamin'ny 1776.

Ny fanekena ireo roanjato sy roapolo taona izay namatotra ny lohahevitry ny fihetsiketsehana fanavaozana tsirairay tamin'ny teboka iray ara-tantara ho fanovozan-kevitra dia tsy fantatra raha tsy ela taorian'ny 11 Septambra 2001; fa tsy raha tsy tonga tamin'io daty io ny loza fahatelo no nitarihan'ny Tompo ny olony hiverina amin'ny lalana taloha ao amin'ny Jeremia toko faha-enina, andininy faha-enina ambin'ny folo sy faha-fito ambin'ny folo. Tany no nahitana indray ny

fahazavan'ireo “fito heny,” ary rehefa nivoatra izany fahazavana izany dia niharihary fa roanjato sy roapolo no isa mampifandray ny Daniela valo, andininy faha-telo ambin'ny folo sy faha-efatra ambin'ny folo. Ao amin'ny andininy faha-telo ambin'ny folo dia faritana ny fahitana “chazon” momba ny tantara ara-paminaniana, ary ao amin'ny andininy faha-efatra ambin'ny folo dia faritana ny fahitana “mareh” momba ny “fisehoana.” Ny fifandraisan'ireo andininy roa ireo no tonga nampianarin'i Gabriela an'i Daniela, ary i Daniela dia misolo tena ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany izay tonga hahatakatra ny fifandraisan'ireo fahitana roa ireo.

Ny fahitana ao amin'ny andininy fahatelo ambin'ny folo dia maneho ny “fito andro” (roa arivo sy dimanjato amby roapolo taona), ary ny fahitana ao amin'ny andininy fahadimy ambin'ny folo kosa dia maneho ny roa arivo sy telonjato andro (taona). Ny “fito andro” namely ny fanjakan'i Joda tany atsimo, izay maneho an'i Joda sy Jerosalema ary ny fitoerana masina, dia nanomboka tamin'ny 677 tal. J.K., ary ny roa arivo sy telonjato taona izay manondro ny famerenana amin'ny laoniny an'i Jerosalema sy ny fitoerana masina dia nanomboka tamin'ny 457 tal. J.K.

Roa amby roapolo sy roanjato no mampifamatotra ireo fahitana roa ireo, ary ny isa roanjato sy roapolo dia nekena ho tandindon'ny fifandraisana misy eo amin'ny fanitsakitsahana ny tafika sy ny fitoerana masina, ataon'ireo hery mpandringana amin'ny fanompoan-tsampy sy ny fahefana papaly, izay aseho ho fanaparitahana sy fahatezeran'Andriamanitra. Ireo taona roanjato sy roapolo ireo no namatotra ny fahitan'ny asa satanika fanitsakitsahana ny fitoerana masina tamin'ny fahitan'ny asa araka an'Andriamanitra amin'ny fanarenana io tempoly io ihany. Noho izany, ny roanjato sy roapolo taona dia tandindona maneho fifandraisana masina.

Tahaka ny nifaranan'ny hetsika Millerita tamin'ny fikomiana tamin'ny 1863, ary avy eo, enina amby roapolo amby zato taona tatỳ aoriana, tonga ny hetsiky ny anjely fahatelo, ka nanamafy fa mifamatotra amin'ny alalan'ny tandindon'ny “impito” (enina amby roapolo amby zato) ireo hetsika roa ireo, dia toy izany koa ireo roanjato sy roapolo taona no mampifandray ny fanorenan'i Miller ny hafatry ny Baiboly tamin'ny 1831 tamin'ny famoahana ny Baiboly King James tamin'ny 1611, ary io fe-potoana io ihany koa no mampifandray ny Future for America tamin'ny fiandohan'i Amerika, raha nanondro ny fiafaran'i Amerika izany.

Tamin'ny 22 Oktobra 1844, ilay Iraky ny Fanekena dia tonga tampoka tao amin'ny tempoly izay natsangany nandritra ny enina amby efapolo taona, nanomboka tamin'ny 1798, fiafaran'ny fahatezerana voalohany, ka hatramin'ny 1844, fiafaran'ny fahatezerana farany. Ny fidirany tao amin'ny tempoly dia nialohavan'ny firotsahan'ny Fanahy Masina tao amin'ny hetsiky ny Antso amin'ny Misasakalina, izay efa nanehoana mialoha tamin'ny fidiran'i Kristy tamim-boninahitra tao Jerosalema. Ireo vavolombelona roa ireo no manamafy fa rehefa averina amin'ny andro farany ny hetsiky ny Antso amin'ny Misasakalina, dia efa hanangana ny tempolin'ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina Kristy. Mifanaraka mifanitsy ireo hetsika roa izay ahatanterahan'ny Antso amin'ny Misasakalina ao amin'ny fanoharana ny amin'ny virijina folo.

“Matetika aho no ampahatsiahivina ny fanoharana momba ireo virijina folo, izay dimy tamin'ireo no hendry, ary dimy no adala. Io fanoharana io dia efa tanteraka ary mbola ho tanteraka hatramin'ny tsipiriany indrindra, satria manana fampiharana manokana amin'izao

andro izao izy, ary tahaka ny hafatry ny anjely fahatelo, dia efa tanteraka sady mbola hitohy ho fahamarinana ankehitriny mandra-pahatapitry ny fotoana.” Review and Herald, 19 Aogositra 1890.

Ny tantaran’ny Millerita (ny hetsiky ny anjely voalohany) dia maneho fisehoan’ny herin’Andriamanitra izay nitombo tsikelikely, nanomboka tamin’ny nanesorana ny tombo-kasen’ny bokin’i Daniela tamin’ny 1798. Niharoharo hery kokoa izany rehefa nidina ny anjelin’ny Apokalypsy toko faha-10 tamin’ny 11 Aogositra 1840. Avy eo dia tonga ny fahadisoam-panantenana voalohany tamin’ny 19 Aprily 1844, ary nony farany dia nitarika ho amin’ny firotsahan’ny Fanahy Masina tamin’ny fivoriambe tao Exeter, izay nanomboka tamin’ny 12 Aogositra 1844 ka nanohy niely tahaka ny onjan-drano be nanerana ny tany mandra-pahatongan’ny 22 Oktobra 1844.

Ny tantaran’ny Future for America (ny hetsiky ny anjely fahatelo) dia maneho fisehoana mitombo hatrany amin’ny herin’Andriamanitra, izay nanomboka raha novahana ny bokin’i Daniela tamin’ny taona 1989. Nitombo izany hery izany rehefa nidina ny anjelin’ny Apokalypsy valo ambin’ny folo tamin’ny 11 Septambra 2001. Avy eo dia tonga ny fahadisoam-panantenana voalohany tamin’ny 18 Jolay 2020, izay hitarika amin’ny farany ho amin’ny firotsahan’ny Fanahy Masina, izay mbola hitohy hiparitaka tahaka ny afo mandoro manerana ny tany mandra-pitsangan’i Mikaela sy hifaranan’ny fotoam-pahasoavana ho an’ny olombelona.

Tamin’ny 22 Oktobra 1844 dia tanteraka ny faminaniana maromaro; araka izany dia manondro izany fa, amin’ily lalànan’ny Alahady ho avy tsy ho ela, dia hisy faminaniana maromaro ho tanteraka indray. Anisan’ireo faminaniana ireo ny fahataran’ny fahitana araka izay aseho ao amin’ny Habakoka toko faharoa. Ny Habakoka toko faharoa dia nanondro ny fanandraman’ny hetsiky ny anjely voalohany sy ny anjely fahatelo. Samy matrika adihevitra momba ny metodôlôjia ara-Baiboly marina ireo hetsika roa ireo; ary izany dia tanterahina eo amin’ireo solontenan’ily hetsika sy ny vahoaka voafidy taloha, izay avela handalo eo am-panaovana izany adihevitra izany.

Ny hafatra izay tokony harovan’ireo mpiambina tao amin’ny tantaran’ny anjely voalohany dia ny famantarana ireo fahamarinana (ny firavak’i Miller), izay nony farany dia naseho teo amin’ireo tabilao masina roa tamin’ny 1843 sy 1850. Nandritra ny fizotry ny adihevitra dia hisy fahadisoam-panantenana izay hanamarika fisarahana amin’ireo antokon’olona roa mifanohitra, ary antso ho amin’ny fanokanan-tena lalina kokoa ho an’ireo mahatoky.

Dia Habakoka dia manondro ny fanavahana misy eo amin’ireo sokajy roa tafiditra ao amin’ny fizotry ny fitsapana ireo fahamarinana fototra. Izany fizotry ny fitsapana izany, izay nahitana ny adihevitra teo amin’ireo sokajy roa ka nangina tamin’ny 22 Oktobra 1844, dia nifarana teo indrindra amin’izay nifaranan’ny toko faharoan’i Habakoka.

Fa Jehovah kosa ao amin’ny tempoliny masina; aoka hangina eo anoloany ny tany rehetra. Habakoka 2:20.

Tampoka ny Tompo dia niditra tao amin'ny tempoliny Millerita, ary tamin'izany dia tsy maintsy nangina ny tany rehetra, fa efa tonga ny Andro Fampihavanana tandindon'ny zava-misy ary efa nanomboka ny fitsarana ny maty. Nifarana tamin'ny 22 Oktobra 1844 ny tantara ara-paminaniana ao amin'ny Habakoka toko faharoa, ary i Jesosy dia mampifandray mandrakariva ny fiakaran'ny zavatra iray amin'ny fiandohan'ny zavatra iray. Ny fiandohan'ireo fahitana roa momba ny dimy arivo amby roa-polo amby dimanjato taona nanitsakitsahana ny fitoerana masina sy ny antokon'olona, ary ny fahitana momba ny famerenana amin'ny laoniny ny fitoerana masina sy ny antokon'olona, dia niara-nanomboka, nefa nosarahin'ny roanjato amby roapolo taona, ary rehefa nifarana izy ireo, dia voamarika ho efa nifarana, ao amin'ny Habakoka toko FAHAROA andininy FAHA-ROAPOLO.

Amin'ny lalàna alahady izay ho avy tsy ho ela dia hisy faminaniana maromaro ho tanteraka. Anisan'ireo faminaniana ireo ny fiandrasan'ny fahitana, araka izay aseho ao amin'ny Habakoka toko faha-roa. Ny Habakoka toko faha-roa dia manondro ny fanandraman'ny fihetsiketsehan'ny anjely voalohany sy ny anjely fahatelo. Samy matrika adihevitra momba ny fomba fiasa ara-baiboly marina ireo fihetsiketsehana roa ireo, ka izany dia tanterahina eo amin'ireo solontenan'ily fihetsiketsehana sy ny vahoaka voafidy taloha izay ilaozana mandritra ny fizotry ny adihevitra.

Ny hafatra izay tsy maintsy arovana amin'ny alalan'ny mpitily ao amin'ny tantaran'ny anjely fahatelo dia ny famantarana ireo fahamarinana (vatosoa an'i Miller), izay nony farany dia naseho teo amin'ireo tabilao masina roa tamin'ny 1843 sy 1850. Tao anatin'ny fizotry ny adihevitra dia nisy fahadisoam-panantenana izay nanamarika fisarahana teo amin'ireo antokon'olona roa nifandrafy, ary nisy antso ho amin'ny fanokanan-tena lalina kokoa ho an'ny mahatoky. Avy eo i Habakoka dia manondro ny fahasamihafana misy eo amin'ireo antokon'olona roa tafiditra ao amin'ny fizahan-toetra ny fahamarinana fototra. Io fizahan-toetra io, izay nasehon'ny adihevitra teo amin'ireo antokon'olona roa, dia hifarana tanteraka amin'ily lalàn'ny Alahady ho avy tsy ho ela, eo indrindra amin'izay nifaranan'ny toko faharoan'i Habakoka.

Fa Jehovah kosa ao amin'ny tempoliny masina; aoka hangina eo anatrehany ny tany rehetra.
Habakoka 2:20.

Hiditra tampoka ao amin'ny tempolin'ny iray hetsy sy efatra amby efa-polo arivo ny Tompo, ary amin'izany dia hangina ny tany rehetra, fa hahatratra ny fitsaran'ny velona ny Andro Fanavotana tandindona. Ny tantara ara-paminaniana ao amin'ny Habakoka toko faharoa dia mifarana amin'ily lalàna Alahady ho avy tsy ho ela, ary Jesosy dia mampifandray mandrakariva ny faran'ny zavatra iray amin'ny fiandohan'ny zavatra iray.

Ny fitsarana ny velona dia nanomboka tamin'ny 11 Septambra 2001, nefa ny fitsarana dia dingana iray. Izany dingana izany dia manomboka amin'ny ankohonan'Andriamanitra, ary avy eo tonga amin'ny fotoana izay ihavian'ny fitsarana amin'ireo any ivelan'ny ankohonan'Andriamanitra. Rehefa nazerana ireo trano lehibe tao New York City dia nanomboka ny fitsarana asehon'ily anjely mpamehy tombo-kase mandalo eo afovoan'i Jerosalema ka mametraka marika amin'ireo izay misento sy mitomany noho ny fahavetavetana atao ao am-piangonana, ary koa noho ny

fahavetavetana atao ao amin'ny tany. Amin'ilay lalàna Alahady ho avy tsy ho ela dia ho vitan'i Kristy ny asa fananganana ny tempolin'ireo efatra alina sy efatra arivo sy iray hetsy, ary ireo anjely mpandrava dia hitondra fitsarana amin'i Jerosalema.

Avy eo, ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo dia asandratra ho toy ny faneva, ary ny fitsarana ny velona dia manomboka ho an'ilay andiany hafa, izay asehon'i Edoma sy Moaba ary ny lehibe amin'ny taranak'i Amona ao amin'ny Daniela toko fahiraika ambin'ny folo, andininy faha-iraika amby efapolo.

Na dinihina ny hetsika Millerita an'ilay anjely voalohany, na ny hetsika mahery vaikan'ilay anjely fahatelo, ny tantara manontolon'ny hetsika fanavaozana dia maneho fanambaràna mitombo hatrany ny fahamarinana, izay tonga amin'ny fara tampony amin'ny firotsahan'ny Fanahy Masina. Ny firotsahan'ny Fanahy Masina no ivon'ny faminania momba ny andro farany. Izany no antony tsy ananan'ireo virijina adala menaka, fa ananan'ireo hendry kosa. Ny menaka dia ny ranonorana.

Hoy izy ireo hoe: Raha misy lehilahy mandroaka ny vadiny, ka miala aminy izy ary lasa an'ny lehilahy hafa, mbola hiverina aminy indray va izy? Tsy ho voaloto indrindra va izany tany izany? Nefa ianao efa nijangajanga tamin'ny mpifankatia maro; kanefa miverena amiko ihany, hoy Jehovah. Atopazy ny masonao ho amin'ny havoana avo, ka jereo izay toerana tsy nandrianao tamin-dratsy. Teny an-dalana no nipetrahanao niandry azy, tahaka ny Arabo any an-efitra; ary ny fijangajanganao sy ny faharatsiana no nandotoanao ny tany. Koa noho izany dia notanana ny ranonorana, ary tsy nisy ranonorana fararano; nefa nanana handrin'ny vehivavy janga ianao ka nandà tsy ho menatra. Tsy hiantso Ahy va ianao hatramin'izao hoe: Raiko ô, Hianao no mpitari-dalako hatramin'ny fahatanorako? Jeremia 3:1–4.

Ao amin'ilay andalan-teny (ary ny mpaminany rehetra dia miresaka ny andro farany), Andriamanitra dia manambara fa ny olony dia nijangajanga, hatramin'ny nahatonga azy hanana handrin'ny vehivavy janga. Ilay janga amin'ny andro farany dia ny fahefana papa, ary ny handrina dia maneho fanapahan-kevitra natao tamim-pikasana. Ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany dia ratsy fanahy, nefa Andriamanitra dia manolotra antso farany, na dia efa tonga amin'ny toerana izay nahatongavany tamin'ilay fanapahan-kevitra mitovy amin'ilay janga aza izy. Efa namolavola toetra asehon'ny taranaka fahefatra izy, izay anehoana fa vonona hiankohoka amin'ny masoandro araka ny aseho ao amin'ny taranaka fahefatra ao amin'ny Ezeiela toko faha-valo.

“Tonga ny fotoana hamirapiratan'ny tena fahazavana eo afovoan'ny haizina ara-pitondrantena. Ny hafatry ny anjely fahatelo dia efa nalefa ho amin'izao tontolo izao, mampitandrina ny olona mba tsy handray ny mariky ny bibidia na ny sariny eo amin'ny handriny na eo amin'ny tanany. Ny mandray io marika io dia midika fa tonga amin'ilay fanapahan-kevitra mitovy amin'izay nataon'ilay bibidia, ary manohana ireo hevitra mitovy amin'izany, amin'ny fanoherana mivantana ny tenin'Andriamanitra. Momba izay rehetra mandray io marika io, hoy Andriamanitra: ‘Izy koa no hisotro ny divain'ny fahatezeran'Andriamanitra, izay voarakaka tsy misy fangarony ao amin'ny kapoakan'ny fahatezerany; ary hampijalina amin'ny afo sy solifara eo anatrehan'ny anjely masina sy eo anatrehan'ny Zanak'ondry izy.’” Review and Herald, July 13, 1897.

Jeremia dia manondro ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany ho efa manana ny handrin'ilay vehivavy janga. Eo an-tokonam-baravaran'ny handraisany ny mariky ny bibidia izy ireo, satria "ratsy fanahy." Ao amin'ilay andalan-teny vao notononina, dia manohy toy izao i Sister White:

"Raha naseho taminao ny fahazavan'ny fahamarinana, ka nanambara ny Sabatan'ny didy fahefatra, ary nampiseho fa tsy misy fototra ao amin'ny tenin'Andriamanitra ho an'ny fitandremana ny Alahady, kanefa mbola miraikitra amin'ilay Sabata sandoka ihany ianao, ka mandà tsy hanamasina ny Sabata izay antsoin'Andriamanitra hoe: 'Androko masina,' dia mandray ny mariky ny bibidia ianao. Rahoviana no isehoan'izany?—Rehefa mankatò ny didy mandidy anao hitsahatra amin'ny asa amin'ny Alahady sy hivavaka amin'Andriamanitra ianao, nefa fantatrao fa tsy misy teny iray akory ao amin'ny Baiboly mampiseho fa ny Alahady dia zavatra hafa ankoatra ny andro fiasana tsotra, dia manaiky handray ny mariky ny bibidia ianao, ary mandà ny tombokasen'Andriamanitra. Raha mandray izany marika izany eo amin'ny handrintsika na eo amin'ny tanantsika isika, dia tsy maintsy hihatra amintsika ny fitsarana voalaza ho an'ny tsy mankatò. Fa ny tombokasen'Andriamanitra velona kosa dia apetraka eo amin'izay mitandrana amim-pieritreretana madio ny Sabatan'ny Tompo."

"Ary hitan'Andriamanitra fa lehibe ny faharatsian'ny olona tambonin'ny tany, ary ny fisainana rehetra ao am-pony dia ratsy ihany mandrakariva.... Ary simba teo anatrehan'Andriamanitra koa ny tany, ary feno herisetra ny tany.... Dia hoy Andriamanitra tamin'i Noa: Tonga eo anatrehako ny faran'ny nofo rehetra; fa feno herisetra ny tany noho izy ireo; ary, indro, horavako miaraka amin'ny tany izy ireo.' Hotapahina izy ireo, satria nandoto ny tany izay noforonin'Andriamanitra mba hankafizin'ny vahoaka marina."

"Tahaka ny tamin'ny andron'i Noa,' hoy Kristy nambara, 'dia ho toy izany koa amin'ny andron'ny Zanak'olona.' Ary moa tsy izany va? Izay rehetra mijery ny gazety isan'andro dia mahita lisitra lava momba ny heloka bevava—fahamamoana, halatra, fandrobana, fanodinkodinam-bola, famonoan'olona. Indraindray dia fianakaviana manontolo no vonoina, mba hahafa-po ny filan-dratsin'ny olona iray te hanana vola na fananana izay tsy azy. Tena manjary tahaka ny tamin'ny andron'i Noa tokoa izao tontolo izao, satria ny olona dia manamavo miharihary ny didin'Andriamanitra." Review and Herald, July 13, 1897.

I Jeremia dia manondro ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany izay efa eo an-dalam-piondrika amin'ny masoandro, ary rehefa manao izany izy dia manambara fa "voatana ny ranonorana mivatratra, ary tsy nisy ranonorana farany; ary nanana handrina vehivavy janga ianao, ka nandà tsy ho menatra." Ny "ratsy fanahy" eo amin'ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany dia tsy mandray ny ranonorana farany, ary mandà tsy ho menatra izy, fa ny fisainany dia tonga ratsy lalandava, araka ny asehon'ny tantaran'i Noa, ary koa ny efitranon'ny sary an-tsaina ao amin'ny fahavetavetana faharoa ao amin'ny Ezekiela toko faha-valo.

Jeremia dia manondro ireo ratsy fanahy tsy menatra eo amin'ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany mba "hiantso" "avy amin'" izany "andro" izany ho amin'ilay "Mpitarika" ny "fahatanorany." Ny Mpitarika ny fahatanoran'ny Advantisma dia ny vato fisaka roa ao amin'i Habakoka sy ireo firavaka sarobidy aseho eo aminy. Ny hany fanantenana hivoahana amin'ny

faharatsiana izay efa hampiraraka fahafatesana mandrakizay amin'ireo ratsy fanahy eo amin'ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany dia ny hiantso amin'Andriamanitra Izay no Mpitarika tany am-piandohana, izay tonga tamin'ny “fotoan'ny farany” tamin'ny 1798.

Ny olana ao amin'ny tantaran'ny anjely voalohany na fahatelo dia ny hoe mandray sa tsy mandray ny ranonorana farany ianao. Ny ranonorana farany dia nanomboka rehefa tezitra ny firenena tamin'ny 11 Septambra 2001.

“Tamin'izany andro izany, raha eo am-pifaranan'ny asam-pamonjena, dia ho avy eto ambonin'ny tany ny fahoriana, ary ho tezitra ny firenena, kanefa ho voafehy mba tsy hanakana ny asan'ilay anjely fahatelo. Amin'izany andro izany dia ho tonga ny ‘orana farany’, na famelombelomana avy eo anatrehan'ny Tompo, mba hanome hery ny feo mafy ataon'ilay anjely fahatelo, ary hanomana ny olomasina hijoro amin'ny fotoana handatsahana ireo loza fito farany.” Early Writings, 85.

Ny “orana farany”, izay fantatra koa amin'ny hoe “ny famelombelomana”, dia nanomboka tamin'ny fotoana nahatezitra ny firenena, ary tamin'izany fotoana izany no nanombohan’“ny asam-pamonjena” hifarana. Ireo anjely efatra ao amin'ny Apokalypsy toko faha-7 dia mihazona ny rivotra efatra tsy hifofofoto, mandra-pahatanteraka ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo sy iray alina; ary ao amin'ny Ezekiela toko faha-9, izany asa izany dia aseho amin'ny anjely mametraka marika eo amin'ireo izay misento sy mitaraina noho ny fahavetavetana atao ao Jerosalema. Tamin'ny 11 Septambra 2001 dia nanomboka ny asa famaranana ataon'ny anjely amin'ny fametrahana marika eo amin'ny handrin'ny iray hetsy sy efatra arivo sy iray alina.

Ny asa famaranan'ny anjely fahatelo dia tanterahina mandritra ny firotsahan'ny ranonorana farany, izay koa “ny famelombelomana”, izay hafatra iray.

Izay hoy Izy taminy hoe: Ity no fitsaharana izay hampitsaharanareo ny sasatra; ary ity no famelombelomana; nefa tsy nety nihaino izy. Isaia 28:12.

Ny hafatra izay lavin'izy ireo tsy hohenoina ao amin'i Isaia dia ilay hafatra ampitain'ny lela migagaka, ary izy no hafatry ny fizahan-toetra izay maneho ny fomba fiasa hoe: “didy anampy didy.”

Fa ny tenin'i Jehovah dia tonga taminy ho didy tsipika an-tsipika, didy tsipika an-tsipika; teny andalana an-tsipika, teny andalana an-tsipika; kely ety, ary kely ery; mba handehanany ka hianjerany mihemotra, ary ho torotoro, sy ho voafandrika, ary ho voasambotra. Koa henoy ny tenin'i Jehovah, ianareo lehilahy mpaniratsira, izay manapaka ity firenena izay ao Jerosalema ity. Satria ianareo nanao hoe: Efa nanao fanekena tamin'ny fahafatesana izahay, ary tamin'ny fasana no nifanaovanay; raha mandalo ny kapoka manafotra, dia tsy hahatratra anay izany; fa ny lainga no nataonay fialofana, ary teo ambanin'ny fitaka no niafenanay. Isaia 28:13–15.

Ny Tenin'i Jehovah, izay hafatry ny fitsaharana sy ny famelombelomana (ny ranonorana farany), izay mahatonga azy ireo “handeha, ka hihemotra, ary ho torotoro, sy ho voafandrika, ary ho voasambotra,” dia omena ny “olona mpaniratsira, izay manapaka ity firenena ity izay any Jerosalema.” Jerosalema no toerana anamarikan'ny anjely ireo izay misento sy mitomany, ary ny

lehilahy anti-panahy izay efa namadika ny fitokisana nankinina taminy no lavo voalohany.

“Ny mariky ny fanafahana dia efa napetraka teo amin’ireo ‘izay misento sy mitaraina noho ny zava-betaveta rehetra atao.’ Ankehitriny dia mivoaka ny anjelin’ny fahafatesana, izay aseho ao amin’ny fahitan’i Ezekiela amin’ireo lehilahy mitondra fitaovam-pamonoana, ka nomena azy ireo izao didy izao: ‘Mamonoa tokoa ny anti-panahy sy ny zatovo, ny virijina sy ny zaza madinika ary ny vehivavy; fa aza manakaiky olona iray izay misy ny marika aminy; ary atomboy eo amin’ny fitoerako masina izany.’ Hoy ny mpaminany: ‘Dia nanomboka tamin’ny anti-panahy izay teo anoloan’ny trano izy ireo.’ Ezekiela 9:1–6. Ny asan’ny fandranganana dia manomboka eo amin’ireo izay nilaza ho mpiambina ara-panahin’ny vahoaka. Ny mpiambina sandoka no voalohany lavo. Tsy misy hiantra na hamindra fo. Lehilahy sy vehivavy, tovovavy ary zaza madinika dia miara-maty.” *The Great Controversy*, 656.

Hodinihintsika hatrany, ao amin’ny lahatsoratra manaraka, ny fitomboan’ny fahalalana izay tonga tamin’ny taona 1989.

“Izy mahita izay miafina ambanin’ny ety ivelany, izay mamaky ny fon’ny olona rehetra, dia milaza ny amin’ireo izay nahazo fahazavana lehibe hoe: ‘Tsy ory na talanjona izy noho ny toe-panahiny sy toe-pitondrany ara-môraly sy ara-panahy.’ Eny, nifidy ny lalany ihany izy, ary ny fanahiny dia mifaly amin’ny fahavetavetany. Izaho kosa hifidy ny fitaka hahazo azy, ary hampihatra aminy izay atahorany; satria raha niantso Aho, tsy nisy namaly; raha niteny Aho, dia tsy nihaino izy; fa nanao izay ratsy teo imasony izy, ary nifidy izay tsy sitrako.”
“Andriamanitra haniraka amin’izy ireo fitaka mahery, mba hinoany ny lainga,” satria “tsy nandray ny fitiavana ny fahamarinana izy, mba hovanjena,” “fa nankasitraka ny tsi-fahamarinana.” Isaia 66:3, 4; 2 Tesaloniana 2:11, 10, 12.

“Nanontany Ilay Mpampianatra avy any an-danitra hoe: ‘Inona no fitaka mahery noho ny fiheveran-diso izay mamitaka ny saina, toy ny fisehoana ivelany milaza fa manorina eo ambonin’ny fanorenana marina ianareo ary eken’Andriamanitra ny asanareo, kanefa raha ny marina dia zavatra maro no tanterahinareo araka ny politikam-piainana araka izao tontolo izao ka manota amin’i Jehovah ianareo? Endrey, fitaka lehibe izany, famitahana manintona, izay mahazo ny saina, rehefa ireo olona izay efa nahalala ny fahamarinana indray mandeha, dia mandray ny endriky ny toe-panahy araka an’Andriamanitra ho solon’ny fanahy sy ny heriny; rehefa mihevitra izy fa manan-karena sy nitombo fananana ary tsy mila na inona na inona, kanefa raha ny marina dia mila ny zavatra rehetra izy ireo.’” *Testimonies*, boky faha-8, 249, 250.